

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อม
กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาวศิริรัตน์ จันทร์แสงรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-566-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116453343

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, STUDENT AFFAIRS, ENVIRONMENTAL
CONDITIONS, AND QUALITY OF LIFE OF NURSING STUDENTS,
NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION
OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH .

Miss Sirirat Chansangrat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Education Program
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-566-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อม
กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
โดย นางสาวศิริรัตน์ จันทรแสงรัตน์
ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุญสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิเรก ศรีสุโข)

ประนอม รอดคำดี

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม รอดคำดี)

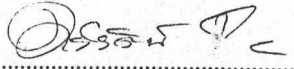
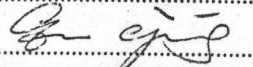
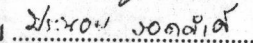
ศิริรัตน์ จันทรแสงรัตน์ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษาและสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, STUDENT AFFAIRS, ENVIRONMENTAL CONDITIONS, AND QUALITY OF LIFE OF NURSING STUDENTS, NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ประนอม รอดคำดี, 168 หน้า. ISBN 974-631-566-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษาและสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล และศึกษากลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล 367 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างหลายชั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบวัดคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษาและสภาพแวดล้อม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง คะแนนเฉลี่ยหมวดครอบครัว สุขภาพ และจิตใจและวิญญาณ อยู่ในระดับสูง ส่วนหมวดสังคมและเศรษฐกิจ หน้าที่ และชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง
2. ทศนคติต่อวิชาชีพ สภาพครอบครัว งานหอพัก งานวินัยและพัฒนาการศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือของอาจารย์และนักศึกษา สภาพทางกายภาพของแหล่งฝึกปฏิบัติ สภาพทางกายภาพของวิทยาลัยพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง ส่วนการเป็นผู้นำในกิจกรรมในฐานะกรรมการ และจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเป็นผู้นำในกิจกรรมในฐานะประธาน รายได้นักศึกษา รายได้ครอบครัว จำนวนนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล และขนาดพื้นที่ห้องพัก ในหอพัก ต่อนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล
4. ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล ได้้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ ทศนคติต่อวิชาชีพ สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือของอาจารย์และนักศึกษา สภาพครอบครัว งานหอพัก ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลและการเป็นผู้นำในกิจกรรมในฐานะกรรมการ โดยร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 40.04 ($R^2 = .4004$)

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C686154 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: QUALITY OF LIFE/STUDENT AFFAIRS/ENVIRONMENT/NURSING STUDENT
SIRIRAT CHANSANGRAT : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS,
STUDENT AFFAIRS, ENVIRONMENTAL CONDITIONS, AND QUALITY OF LIFE
OF NURSING STUDENTS, NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION
OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASST. PROF.
BRANOM RODCUMDEE, 168 pp. ISBN 974-631-566-8

The purposes of this research were to study the quality of life of nursing students in nursing colleges, the Ministry of Public Health, and to investigate the relationships between personal factors, student affairs, environmental conditions and quality of life of nursing students, and to search for the variables that would be able to predict the quality of life of nursing students. The subject consisted of 367 nursing students selected by multi-stage random sampling. Research instruments developed by the researcher were questionnaires which were tested for their validity and reliability.

Major findings were as follows :

1. Mean scores of quality of life of nursing students in total and in the aspects of socio-economy, functions and daily life were at the medium to slightly high level. While, in the the aspects of family, health, and psychological and spirit were at the high level.
2. Attitude toward nursing profession, family circumstance, residential tasks, student discipline and development, student activities, helping relationships between teachers and students, physical environment in clinical placement, physical environment in nursing colleges were positively and significantly related, at the medium level. Whereas, membership in student activity committee and number of students in classroom were positively and significantly related, at the low level to quality of life of nursing students, at the .01 level.
3. There were no significant relationships between, class and academic achievement of nursing student, leader of student activity committee, student's income, income of student's family, number of students in nursing colleges, size of room in residential building and the quality of life of nursing students.
4. Factors significantly predicted quality of life of nursing students were attitude toward nursing profession, helping relationships between teachers and students, family circumstance, residential tasks, class and number of students in colleges and membership of student activity committee. These predictors accounted for 40.04 percent ($R^2 = .4004$) of the variance.

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ เป็นบทเรียนอันทรงคุณค่า ซึ่งผู้วิจัยได้รับจากรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์ จากการอบรมสั่งสอนให้เร็นรับทเร็นอย่างถูกต้อง การเกอทนและประดับประคองจิตใจจากท่าน ทำให้ผู้วิจัยได้เร็นรับทเร็นโดยไม่รู้ลิกยุงฮากใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม รอดคำดี ผู้ให้คำแนะนำและเอือออทเร็นผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนทำให้บทเร็นบทนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ตรัง กรุงเทพ นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี พะเยา สระบุรี ราชบุรี1 พระพุทธบาท สระบุรี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ และวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่อนุญาตให้ทำการวิจัย ตลอดจนอาจารย์พยาบาลทั้ง 11 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอือเพื่อเงินทุนบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จะสำเร็จลงมิได้หากไม่ได้รับความรัก และความปรารถนาดี จากคุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกท่าน โดยเฉพาะคุณชุตินา มาลัย เพื่อนผู้คอยช่วยเหลือ และคุณสุวัฒน์ จันท์แสงรัตน์ ผู้เสียสละเวลาในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ศิริรัตน์ จันท์แสงรัตน์

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	118
สรุปผลการวิจัย.....	118
อภิปรายผลการวิจัย.....	125
ข้อเสนอแนะ.....	135
รายการอ้างอิง.....	137

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	145
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	146
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	151
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์รายข้อ.....	159
ภาคผนวก จ การคิดคะแนนคุณภาพชีวิต.....	164
ประวัติผู้วิจัย.....	168

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตที่ตั้ง 4 ภาค.....	68
2. ชื่อวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี.....	69
3. ร้อยละของน้ำหนักคะแนน จำนวนข้อ น้ำหนักคะแนน พิสัยคะแนนรายข้อ รายหมวด และโดยรวมของแบบวัดคุณภาพชีวิต นักศึกษาพยาบาล.....	74
4. การแปลผลคะแนนคุณภาพชีวิตรายข้อของนักศึกษาพยาบาล.....	75
5. การแปลผลคะแนนคุณภาพชีวิตรายหมวดของนักศึกษาพยาบาล.....	76
6. ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือชุดที่ 1 จากข้อมูลทดลองและข้อมูลจริง.....	77
7. ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือชุดที่ 2 จากข้อมูลทดลองและข้อมูลจริง.....	85
8. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไป.....	90
9. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็นรายหมวดและโดยรวม.....	92
10. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดสุขภาพของนักศึกษา พยาบาล (n=367) จำแนกเป็นรายข้อและรายหมวด.....	93
11. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดหน้าที่ของนักศึกษา พยาบาล (n=367) จำแนกเป็นรายข้อและรายหมวด.....	94
12. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดชีวิตประจำวันของ นักศึกษาพยาบาล (n=367) จำแนกเป็นรายข้อและรายหมวด.....	95
13. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดสังคมและเศรษฐกิจ ของนักศึกษาพยาบาล (n=367) จำแนกเป็นรายข้อและรายหมวด.....	96
14. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดจิตใจและวิญญาณของ นักศึกษาพยาบาล (n=367) จำแนกเป็นรายข้อและรายหมวด.....	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดครอบครัวของนักศึกษาพยาบาล (n=367) จำแนกเป็นรายชื่อและรายหมวด.....	98
16. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยคะแนนจริง และระดับของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล.....	99
17. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษาและสภาพแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลโดยรวม.....	100
18. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษาและสภาพแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลรายหมวด.....	103
19. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ตัวแปรอิสระ 17 ตัว เป็นตัวพยากรณ์ และใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลโดยรวมเป็นตัวแปรตาม.....	106
20. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุและสหสัมพันธ์พหุ เมื่อใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลโดยรวมเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติด้วยวิธี Stepwise solution.....	107
21. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุและสหสัมพันธ์พหุ เมื่อใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลหมวดสุขภาพเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ...	109
22. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุและสหสัมพันธ์พหุ เมื่อใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลหมวดหน้าที่เป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ....	110
23. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุและสหสัมพันธ์พหุ เมื่อใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลหมวดชีวิตประจำวันเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	111
24. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุและสหสัมพันธ์พหุ เมื่อใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลหมวดสังคมและเศรษฐกิจเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุและสหสัมพันธ์พหุ เมื่อใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษา พยาบาลหมวดจิตใจและวิญญาณเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	114
26. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุและสหสัมพันธ์พหุ เมื่อใช้คะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษา พยาบาลหมวดครอบครัวเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มี นัยสำคัญทางสถิติ.....	116

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 65